

26. 9. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak správně stanovit odměny členů statutárních orgánů v kapitálových společnostech?

Odměňování členů statutárních orgánů v kapitálových společnostech bylo v minulosti diskutováno hlavně v souvislosti se souběhem výkonu této funkce s pracovněprávním poměrem. Podle ustálené judikatury vztahující se k právní úpravě platné do konce roku 2011 nebylo možné funkci statutárního orgánu v pracovněprávním poměru vykonávat.

Rödl & Partner

Určitou změnu přinesla až novela obchodního zákoníku č. [351/2011](#) Sb. účinná od 1. ledna 2012, která zavedla do obchodního zákoníku institut pověření obchodním vedením a zároveň připustila výkon obchodního vedení společnosti v pracovněprávním vztahu statutárním orgánem společnosti či jeho členem. Přestože se tím výrazně eliminovalo riziko neplatnosti pracovních smluv uzavíraných se statutárními orgány, respektive jejich členy, přináší tato nová možnost i některé aplikační problémy.

V tomto článku se zabýváme různými variantami vztahů člena statutárního orgánu a společnosti a zároveň s tím úzce související otázkou správného stanovení odměn těchto osob za výkon funkce.

Smlouva o výkonu funkce

I přes zmiňovanou novelu obchodního zákoníku zůstává standardním způsobem úpravy vzájemných práv a povinností uzavření smlouvy o výkonu funkce jakožto nepojmenované smlouvy v režimu obchodního zákoníku. Tou lze pokrýt komplexně veškeré činnosti statutárního orgánu společnosti, a proto ji považujeme za nejvhodnější formu úpravy vzájemných vztahů. Aktuální obchodní zákoník pro ni stanoví pouze obligatorní písemnou formu a schválení valnou hromadou společnosti.

Výkon obchodního vedení v zaměstnaneckém poměru

Druhou alternativou je pověření člena statutárního orgánu obchodním vedením, přičemž pověřit jej obchodním vedením lze zcela nebo i jen zčásti. V rozsahu pověření obchodním vedením může být statutárním orgánem uzavřen pracovněprávní vztah. Na tomto místě je však třeba upozornit na ustanovení § 66d odst. 4 obchodního zákoníku, které stanoví, že takovéto pověření obchodním vedením nikdy nemůže zahrnovat účast na zasedání statutárního orgánu, rozhodování o pověření obchodním vedením, rozhodování o základním zaměření obchodního vedení společnosti ani jiné činnosti v rámci obchodního vedení společnosti, které zákon nebo jiný právní předpis svěřuje do výlučné působnosti statutárního orgánu. To znamená, že tyto činnosti musí podléhat obchodněprávní úpravě, a to buď smlouvě o výkonu funkce, nebo podpůrně ustanovením obchodního zákoníku (viz níže).

Kromě toho se bezpochyby bude v praxi velmi různit míra, s jakou bude na výkon obchodního vedení prostřednictvím člena statutárního orgánu pamatováno v příslušné pracovní smlouvě, a to zejména při určení pracovní náplně a sjednání odměny. Problémy mohou nastat zejména v případech, kdy tito budou vykonávat pro společnost i klasickou „zaměstnaneckou“ agendu odlišnou od obchodního vedení.

Absence výslovné smluvní úpravy

Poslední v praxi rozšířenou možností je výkon funkce člena orgánu bez úpravy jakoukoli ze shora jmenovaných smluv.

Schvalování odměn členů statutárních orgánů

Způsob úpravy smluvního vztahu se přímo odráží i v odměňování členů statutárních orgánů. Jak tedy správně schválit odměny statutárních orgánů v jednotlivých shora uvedených variantách?

Odměna podle smlouvy o výkonu funkce

I zde zůstává nejjednodušší variantou uzavření smlouvy o výkonu funkce, kde může být odměna sjednána komplexně za výkon všech činností statutárního orgánu a takto i schválena valnou hromadou. Tyto případy nebudou zpravidla činit v praxi potíže, neboť judikatura již našla odpověď na četné otázky týkající se způsobu a časového okamžiku schválení těchto odměn. Valná hromada může schválit jak konkrétní výše odměn, tak i pravidla pro jejich určení (jsou-li dostatečně specifikována).

Odměna za výkon obchodního vedení podle pracovní smlouvy

V případě výkonu obchodního vedení statutárním orgánem v pracovněprávním vztahu je situace o poznání komplikovanější. Obchodní zákoník předepisuje v tomto případě povinné schválení odměny za výkon obchodního vedení orgánem, který by schvaloval odměny statutárních orgánů. Pracovní náplň podle pracovní smlouvy však budou ale často tvořit i „klasické“ zaměstnanecké činnosti nespádající svým obsahem pod výkon činností statutárního orgánu. Jako velmi problematické může být v těchto případech určení částky, která podléhá schválení valné hromady jakožto odměna za výkon obchodního vedení, neboť mzdu za výkon „klasické zaměstnanecké“ pracovní náplně valná hromada podle našeho názoru schvalovat nemusí. Řešením může být striktní oddělení těchto odměn v pracovní smlouvě, na což je však nutno při uzavírání pracovní smlouvy pamatovat.

Výkon obchodního vedení v pracovněprávním vztahu může na druhou stranu přinést problém i v tom, jak stanovit odměnu statutárního orgánu za ty činnosti, které nemůžou být podle obchodního zákoníku zahrnuty v pověření obchodním vedením vykonávaném v pracovněprávním vztahu podle § 66d obchodního zákoníku (například účast na zasedání statutárních orgánů atd.). I tato odměna by měla být schválena valnou hromadou, ale nebude upravena v pracovní smlouvě. Měla by být proto (byť jako bezplatná) sjednána ve smlouvě o výkonu funkce.

S ohledem na výše uvedené nepřináší úprava výkonu obchodního vedení v pracovněprávním vztahu podle našeho názoru zúčastněným subjektům žádné významné výhody a vzájemný vztah spíše komplikuje, a to nejen při stanovení odměny.

Odměna v případě absence výslovné smluvní úpravy

V třetí popisované variantě, kdy je funkce členů statutárních orgánů vykonávána bez písemné smlouvy, nebývá zpravidla příliš věnována pozornost ani odměňování. To je však spojeno s rizikem, že příslušný člen statutárního orgánu může přijít za společností s požadavkem na uhrazení odměny za výkon funkce v obvyklé výši, jak mu to umožňuje obchodní zákoník. Doporučujeme proto, aby

společnost měla uzavřené písemné smlouvy i s těmi členy jejích orgánů, kteří vykonávají funkci pouze formálně, zvláště pokud se jedná o bezplatný výkon funkce a tyto odměny nechat schválit valnou hromadou společnosti. Jednostranné rozhodnutí valné hromady bez dohody se statutárním orgánem o tom, že výkon funkce je bezplatný, by nestačilo. Členové statutárních orgánů se však mohou svého práva na odměnu svým prohlášením vzdát (bez ohledu na související daňové důsledky, kterými se v tomto článku nezabýváme).

Očekávané změny

Závěrem je třeba poukázat na významné změny, které nám v právní úpravě vztahu členů statutárních orgánů a společností přinese zákon o obchodních korporacích. Ten stanoví mnohem přísněji základní náležitosti smlouvy o výkonu funkce. Pro případ, že by nebyla taková smlouva uzavřena (a důvody by nespočívaly na straně společnosti), bude nově výkon funkce člena statutárního orgánu bezplatný. Na to je zejména nutné pamatovat v souvislosti s přechodnými ustanoveními zákona, které stanoví pouze půlroční lhůtu (tj. do 30.06.2014) na přizpůsobení všech ujednání o odměně ve smlouvách o výkonu funkce nové právní úpravě. Pokud k tomu nedojde, uplatní se na tyto smlouvy režim bezplatného výkonu funkce, což by mohlo být pro mnohé členy statutárních orgánů velmi nemilým překvapením.

Mgr. Monika Štýsová,
advokátka v trvalé spolupráci s Rödl & Partner

JUDr. Ilona Štrosová, LL.M.,
advokátka v trvalé spolupráci s Rödl & Partner

[Rödl & Partner, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 236 163 111
Fax: + 420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)